

ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਲੇਖ

ਤਰਲੋਚਨ ਸਿੰਘ ਦੁਪਾਲਪੁਰ

ਕਲਿਯੁਗ ਦੀ ਕਵੀਸ਼ਰੀ !

ਉਠਣੀ 'ਤੇ ਚੜ੍ਹੇ ਜਾਂਦੇ ਤਿੰਨ ਸਿੰਘ ਜੀ, ਉਹਨੂੰ ਲੱਗਾ ਭਾਰ ਤੇ ਉਹ ਪਈ ਅਤਿੰਗ ਜੀ।
 ਖੇਤਾਂ ਵਿੱਚ ਚਰਦੀਆਂ ਤਿੰਨ ਕੱਟੀਆਂ, ਅਸੀਂ ਜਾ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਪੂਛਾਂ ਪੱਟੀਆਂ।
 ਕਹਿਣ ਨੂੰ ਤਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਚੌਹਾਂ ਸਤਰਾਂ ਨੂੰ ਵੀ 'ਕਵਿਤਾ' ਕਿਹਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਪਰੰਤੂ ਕਾਵਯ-ਵਿੱਦਿਆ ਦੇ ਪਿੰਗਲ ਦਾ ਕੋਈ ਵੀ ਜਾਣਕਾਰ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਪੰਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਕਵਿਤਾ ਮੰਨਣੋਂ ਇਨਕਾਰੀ ਹੋਵੇਗਾ। ਚਲੋ ਫਿਰ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਥੋੜ੍ਹੀ-ਬਹੁਤੀ ਛੰਦਾ-ਬੰਦੀ ਦੀ ਝਲਕ ਅਤੇ ਕਾਫੀਆ-ਤੁਕਾਂਤ ਮਿਲਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਅਹਿ ਜਿਹੜੀ ਖੁੱਲ੍ਹੀ ਕਵਿਤਾ ਰਚੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ, ਉਸ ਦਾ ਨਮੂਨਾ ਦੇਖੋ ਜ਼ਰਾ-

“ਸਾਡੇ ਕੋਠੇ ਨਿੰਮ ਦਾ ਬੂਟਾ ਬਾਹਰ ਖੜ੍ਹਾ ਸਰਪੰਚ ਦੇਈ ਗਵਾਂਢਣੇ ਫਾਹੁੜਾ ਮੈਂ ਰਜਾਈ ਨਗਦਈ!”

ਅਖੇ 'ਲਿਖੇ ਮੂਸਾ ਪੜ੍ਹੇ ਖੁਦਾ!' ਇਹੋ ਜਿਹੀਆਂ 'ਖੁੱਲ੍ਹੀਆਂ ਕਵਿਤਾਵਾਂ' ਸ਼ਾਇਦ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਲਿਖਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ 'ਪਕੜ' ਵਿੱਚ ਭਾਵੇਂ ਆ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹੋਣ, ਪਰ ਆਮ ਪਾਠਕਾਂ ਦੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿੱਚ ਤਾਂ ਇਹ ਕਾਲੇ ਅੱਖਰਾਂ ਬਰਾਬਰ ਹੀ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਨਾ ਕੋਈ ਰਸ, ਨਾ ਕੋਈ ਖਿਆਲ-ਲੜੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕੋਈ ਸੰਦੇਸ਼। ਹਾਂ, ਅੰਤ੍ਰੀਵੀ 'ਭਾਵ-ਅਰਥਾਂ' ਦੇ ਨਾਂ ਖੱਲੇ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਨ-ਇੱਛਤ ਮਤਲਬ ਕੱਢ-ਕੱਢ ਕੇ, ਦਿਲ ਨੂੰ ਖੁਸ਼ ਕਰੀ ਜਾਓ ਜਾਂ ਉਦਾਸੀ 'ਚ ਮੂੰਹ ਲਟਕਾਈ ਬੈਠੇ ਰਹੋ। ਦੂਸਰੀਆਂ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਦੇ ਪਾਠਕਾਂ ਦੀ ਤਾਂ ਮਾਡਰਨ ਖੁੱਲ੍ਹੀ ਕਵਿਤਾ, ਪਹਿਲੀ ਪਸੰਦ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਪੰਜਾਬੀ ਸੁਭਾਅ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਪੇਂਡੂ ਵੱਸੋਂ ਵਿੱਚ ਠੁੱਕਦਾਰ ਛੰਦਾ-ਬੰਦੀ ਨੂੰ ਹੀ ਚਾਹ ਕੇ ਪੜ੍ਹਿਆ-ਸੁਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਖੁਦ ਮੈਨੂੰ ਬੇ-ਸਿਰ ਪੈਰ ਦੇ ਗੀਤ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਨਾਲੋਂ ਬੈਂਤ, ਕਬਿੱਤ, ਸਵੱਯੀਆ, ਡਿਉਢਾ ਅਤੇ ਸਿਰਖੰਡੀ-ਛੰਦ ਆਦਿਕ ਬਹੁਤ ਪਿਆਰੇ ਲੱਗਦੇ ਹਨ। ਕਿਸੇ ਮਨੁੱਖੀ ਬਿਮਾਰੀ 'ਤੇ ਅਸਟਰੇਲੀਆ ਵਿਖੇ ਐੱਮ. ਡੀ. ਕਰ ਰਹੇ ਮੇਰੇ ਇੱਕ ਅਜੀਜ਼ ਨੌਜਵਾਨ ਡਾਕਟਰ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਕੁੱਝ ਵੀਡੀਓ ਕਲਿੱਪਸ ਭੇਜੇ। ਨਾਲ ਜ਼ਰੂਰ ਸੁਣਨ ਦੀ ਹਦਾਇਤ ਵੀ ਲਿਖੀ ਹੋਈ ਸੀ। ਇਹ ਸੋਚਦਿਆਂ ਕਿ ਮਾਡਰਨ ਸੋਚ ਵਾਲੇ ਡਾਕਟਰ ਨੇ ਅਕਾਸ਼ ਤੋਂ ਤਾਰੇ ਤੋੜਨ ਵਾਲੀ ਕੋਈ ਖੁੱਲ੍ਹੀ ਕਵਿਤਾ ਹੀ ਭੇਜੀ ਹੋਣੀ ਹੈ, ਮੈਂ ਕਈ ਦਿਨ ਭੇਜੇ ਗਏ ਮੈਟਰ 'ਤੇ ਕੋਈ ਗੌਰ ਨਾ ਕੀਤਾ। ਲੇਕਿਨ ਜਦ ਫਰਸਤ ਦੇ ਪਲਾਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਪਟਾਰੀ ਖੋਲ੍ਹੀ, ਤਾਂ ਸੁਣਦਿਆਂ ਸਾਰ ਮੈਂ ਅੱਸ-ਅੱਸ ਕਰ ਉੱਠਿਆ। ਆਪਮੁਹਾਰੇ ਮੇਰੇ ਮੂੰਹੋਂ ਨਿਕਲਿਆ-‘ਹੈਗੋ ਨੇ ਹਾਲੇ ਬਾਬੂ ਰਜਬ ਅਲੀ ਦੇ ਚੇਲੇ-ਬਾਲਕੇ, ਜਿਹੜੇ ਰੂਹਾਂ ਨੂੰ ਲਰਜ਼ਾ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਛੰਦ ਲਿਖਦੇ ਤੇ ਬੋਲਦੇ ਹਨ!’ ...ਕੋਈ ਮਹਾਂ ਚਿੱਤਰਕਾਰ ਵੀ ਅਜੋਕੇ ਪੰਜਾਬੀ ਸਮਾਜ ਦਾ ਐਸਾ ਦ੍ਰਿਸ਼-ਚਿਤਰਨ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਜੈਸਾ ਕਿ ਇਸ ਕਵੀਸ਼ਰੀ ਵਿੱਚ ਕਲਮ-ਬੰਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ‘ਆ ਗਏ ਦਿਨ ਕਲਿਯੁਗ ਦੇ ਮਾੜੇ’ ਸਿਰਲੇਖ ਵਾਲੀ ਇਹ ਕਵੀਸ਼ਰੀ, ਜੋ ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਤੇ ਸਾਥੀਆਂ ਦੀ ਗਾਈ ਹੋਈ ਹੈ, ਪਾਠਕਾਂ ਅੱਗੇ ਪੇਸ਼ ਕਰ ਰਿਹਾਂ।

ਰਵਾਇਤ ਅਨੁਸਾਰ ਸਰਸਵਤੀ ਦਾ ਨਾਂ ਲੈ ਕੇ, ਕਲਗੀਧਰ ਨੂੰ ਸੀਸ ਨਿਵਾ ਕੇ ਅਤੇ ਰਜਬ ਅਲੀ ਖਾਂ ਉਸਤਾਦ ਜੀ ਨੂੰ ਸਲਾਮਾਂ ਕਰਕੇ ‘ਦੋਹਿਰਾ’ ਬੋਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ-
 ਕਲੀ-ਕਾਲ ਕੇ ਬੀਚ ਮੈਂ ਉਲਟੀ ਚੱਲ ਪਈ ਕਾਰ, ਮਿੱਤਰ ਦਗਾ ਕਮਾਂਵਦੇ

ਕਰ ਮਿੱਤਰ ਸੇ ਪਿਆਰ।
 ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਜੋਕੇ ਪਦਾਰਥਵਾਦੀ ਯੁੱਗ ਦੀਆਂ ਹਨੇਰੀਆਂ ਵਿੱਚ ਹੋ ਰਹੀ ਧਰਮ ਦੀ ਹਾਨੀ ਨੂੰ ਇਉਂ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ-
 ਅੱਜਕਲ ਜ਼ੁਲਮ ਨੇ ਬੁਰਜ ਉਸਾਰੇ, ਢਹਿੰਦੇ ਜਾਂਦੇ ਧਰਮ ਚੁਬਾਰੇ ਗਿਰਜੇ, ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਤੇ ਮੰਦਰ, ਕਾਜੀ ਰੋਣ ਮਸੀਤਾਂ ਅੰਦਰ ਲੋਕ ਨਾ ਕਰਦੇ ਸ਼ਰਮਾਂ ਨੂੰ।
 ਹੋ ਗਈ ਆਪ-ਮੁਹਾਰੀ ਦੁਨੀਆਂ ਮੰਨਣੋਂ ਹਟ ਗਈ ਧਰਮਾਂ ਨੂੰ।
 ਹਰ ਥਾਂ ਲੋਭ-ਜ਼ੁਲਮ ਦਾ ਰਾਜ ਐ, ਮੋਮਨ ਲੱਗ ਪਏ ਖਾਣ ਵਿਆਜ ਐ।
 ਹਿੰਦੂ ਸਿੱਖ ਵੀ ਰਸਮਾਂ ਛੱਡਣ, ਨਾ ਦਸਵੰਧ ਕਮਾਈਉਂ ਕੱਢਣ ਨਾ ਗੱਲ ਸਮਝਣ ਬਾਣੀ ਦੀ।
 ਆ ਗਏ ਦਿਨ ਕਲਿਯੁਗ ਦੇ ਮਾੜੇ, ਵੱਧ ਗਈ ਕਾਰ ਸ਼ੈਤਾਨੀ ਦੀ!
 ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਮੇਲਿਆਂ ਦੇ ਨਾਂ ਹੇਠ ਦਿਖਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ‘ਲੁੱਚ-ਪੁਣੇ’ ਦਾ ਨਕਸ਼ਾ ਦੇਖੋ ਕੈਸਾ ਦਿਲਚਸਪ ਹੈ-

ਲੋਕ ਗਾਇਕ ਬਣੇ ਮੁਸ਼ਟੰਡੇ ਤੂੰਬੀ ਵਿੱਚ ਫਸਾਏ ਡੰਡੇ।
 ਟੰਗ ਦੀ ਬਾਂਹ ਤੇ ਬਾਂਹ ਦੀ ਟੰਗ ਹੈ, ਸੁਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਪਾਲਦੇ ਸੰਗ ਹੈ।
 ਕੋਣ ਕਹਿਣ ਤਾਂ ਗਾਣਾ ਗਾਉਂਦੇ।
 ਪਿੰਡੋਂ ਸ਼ਹਿਰੋਂ ਲੱਭ ਕੇ ਕਿੱਧਰੇ, ਨਾਲ ਇੱਕ ਕੁੜੀ ਲਿਆਉਂਦੇ ਐ।
 ਇਸ ਕੰਜਰਪੁਣੇ ਨੂੰ ਮਸਤ ਹੋ ਕੇ ਸੁਣਨ ਵਾਲੇ ‘ਰੱਬ ਵਰਗੇ ਸਰੋਤਿਆਂ’ ਦੀ ਖਸਲਤ ਦਾ ਰੰਗ ਦੇਖ ਲਓ-

ਜਾਨਣ ਸੁਰ ਨਾ ਜਾਨਣ ਤਾਲ ਐ, ਆਖਣ ਜੋੜੀ ਬੜੀ ਕਮਾਲ ਐ।
 ਝਾਕਾ ਲਵੇ ਪਨੀਰੀ ਹੁਣ ਦੀ, ਇਹ ਕੋਈ ਗੀਤ-ਗੂਤ ਨਹੀਂ ਸੁਣਦੀ, ਵੇਖੋ ‘ਝਲਕ’ ਜ਼ਨਾਨੀ ਦੀ।
 ਆ ਗਏ ਦਿਨ ਕਲਿਯੁਗ ਦੇ ਮਾੜੇ...।

ਅਣਖੀਲੇ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਨੂੰ ਬੇ-ਗ਼ੈਰਤ ਅਤੇ ਬੇ-ਹਯਾ ਬਣਾ ਰਹੇ ਇਸ ਮਾਰੂ ਕਹਿਰ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਕਵੀਸ਼ਰ ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਰੱਬ ਜੋੜ ਕੇ ਅਰਜ਼ੋਈ ਕਰਦਾ ਹੈ-
 ਸੁਣੋ ਬਜ਼ੁਰਗੋਂ ਮਾਈਓ ਵੀਰੋ, ਮੁੰਡਿਉ ਭੈਣੋ ਉਮਰ ਪਠੀਰੋ।
 ਸਾਡੀ ਅਰਜ਼ ਕੰਨਾਂ ਵਿੱਚ ਪਾਇਓ, ਕਦੇ ਨਾ ‘ਖੁੜਾ’ ਪਿੰਡ ਲਗਵਾਇਓ, ਗੀਦੇ ਗੀਤ ਗਾਉਣਿਆਂ ਦਾ।
 ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਰਸੇ ਨੂੰ ਢਾਹ ਮਾੜੀ ਲਾਉਣਿਆਂ ਦਾ!

ਕਿਸੇ ਮੌਕੇ ਛੈਲ-ਛਬੀਲੇ, ਸਾਬਤ-ਸੂਰਤ ਰੰਗ-ਬਰੰਗੀਆਂ ਦਸਤਾਰਾਂ ਬੰਨ੍ਹਣ ਵਾਲੇ ਪੰਜਾਬੀ ਗੱਭਰੂਆਂ ਦੀ, ਹੁਣ ਦੀ ਪਤਿਤਪੁਣੇ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋਇਆਂ ਦੀ ਦਰਦਨਾਕ ਤਸਵੀਰ ਦੇਖੋ-

ਮੁੰਡੇ ਮੁਹਾਰਿਓ ਕੇਸ ਕਟਾਵਣ, ਬਚਦੇ ਗਿੱਚੀ 'ਤੇ ਲਟਕਾਵਣ।
 ਤੇ ਇੱਕ ਕੰਨ 'ਚ ਪਹਿਨਦੇ ਬੁੰਦੇ, ਜਿਵੇਂ ਨਚਾਰ ਸੀ ਪਹਿਲਾਂ ਹੁੰਦੇ।
 ਲੱਕੌਂ ਜੀਨ ਚੜ੍ਹਾ ਲਈ ਐ, ਹੈ ਲੜਕਾ ਕਿ ਲੜਕੀ?
 ਇਹ ਗੱਲ ਸਮਝਣ ਵਾਲੀ ਐ!
 ਤੁਰਦੇ ਤੋਰ ਲਿਆਉਂਦੇ ਲੋਹੜੇ, ਮਾਰਨ ਕੁੜੀਆਂ ਵਾਂਗ ਮਰੌੜੇ ਜਿਦਾਂ ‘ਡੋਲ’ ਜਪਾਨੀ ਦੀ।
 ਆ ਗਏ ਦਿਨ ਕਲਿਯੁਗ ਦੇ ਮਾੜੇ...!

ਮਾਤਾ ਭਾਗੋ ਅਤੇ ਬੀਬੀ ਹਰਸ਼ਰਨ ਕੌਰ ਦੀਆਂ ਵਾਰਸ ਪੰਜਾਬਣ ਕੁੜੀਆਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਚਿਹਰਿਆਂ 'ਤੇ ਹਯਾ ਦੀ ਲਾਲੀ ਡਲ੍ਹਕਾਂ ਮਾਰਦੀ ਹੁੰਦੀ ਸੀ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸੁਹਜ ਭਰਿਆ ਪਹਿਰਾਵਾ ਦੁਨੀਆਂ ਭਰ 'ਚ ਸਲਾਹਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵਰਤਮਾਨ ਦਸ਼ਾ ਵਿੱਡ 'ਚ ਮੁੱਕੀਆਂ ਦੇ ਕੇ ਸੁਣਨ ਵਾਲੀ ਹੈ-

ਆਹ ਜੋ ਪੜ੍ਹਨ ਕਾਲਜੀਂ ਕੁੜੀਆਂ, ਬਹੁਤੀਆਂ ਗਲਤ ਕੰਮਾਂ ਵਿੱਚ ਰੁੜ੍ਹੀਆਂ ਸ਼੍ਰੋਤਿਓ ਸਮਾਂ ਗਵਾ'ਤੀ ਜੱਗ ਦੀ, ਮੂੰਹ 'ਚੋਂ ਬੋਲਦਿਆਂ ਸੰਗ ਲੱਗਦੀ।
 ਟੱਪੀਆਂ ਲਾਲ ਲਕੀਰਾਂ ਨੂੰ।
 ਦੱਸੀਏ ਬੋਲ ਅਸੀਂ ਕੀ ਥੋਨੂੰ, ਸਮਝੋ 'ਗੁਪਤ' ਨਜ਼ੀਰਾਂ ਨੂੰ!
 ਬਿਊਟੀ-ਪਾਰਲਰਾਂ ਵਿੱਚ ਜਾ ਕੇ, ਕੁੜੀਆਂ ਆਵਣ ਕੇਸ ਕਟਾ ਕੇ ਝਾਲਰ ਲਟਕੇ ਮੱਥਿਆਂ 'ਤੇ।
 ਅੱਖੀਂ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿੱਚ ਦੇਖੋ, ਜੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨੀਂ ਕੱਥਿਆਂ 'ਤੇ।
 ਐਸੇ ਸੁਟ ਸਿਉਂਦੇ ਟੇਲਰ, ਲੱਗਦੇ ਫਿਲਮ ਦੇ ਦਿਸਣ ਟ੍ਰੇਲਰ ਲੱਗਣ ਨਾ ਸਿਆਣਿਆਂ ਨੂੰ ਚੰਗੀਆਂ, ਇੱਕ-ਵਟਾ-ਤਿੰਨ ਨੰਗੀਆਂ!

ਸਿਆਸਤਦਾਨਾਂ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ-ਦੋਖੀ ਅਨਸਰਾਂ ਦੀ ਮਿਲੀਭੁਗਤ ਨਾਲ ਗੁਰੂਆਂ ਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਵਸਦੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਵਗਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਨਸ਼ਿਆਂ ਦੇ ਦਰਿਆਵਾਂ ਵਿੱਚ ਗੋਤੇ ਖਾ ਰਹੇ ਨਸ਼ੇੜੀਆਂ ਦੀਆਂ ਕਰਤੂਤਾਂ ਬਿਆਨ ਕਰਦਿਆਂ, ਚੁਸਤ ਕਵੀਸ਼ਰ ਨੇ ਕਿਵੇਂ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਦੇ ਸ਼ਬਦ ਫਿੱਟ ਕੀਤੇ ਨੇ, ਦੇਖੋ ਕਮਾਲ!

ਵੱਧ ਗਏ ਨਸ਼ੇ ਗਿਣੇ ਨਾ ਜਾਂਦੇ, ਖੁੱਢੜੇ, ਗੱਭਰੂ, ਅੱਧਕੜ ਖਾਂਦੇ।
 ਸਿਗਰਟ, ਬੀੜੀ, ਸੁਲਫਾ ਗਾਂਜਾ, ਕੁਝ ਨਾ ਛੱਡਦੇ ਫੇਰਨ ਮਾਂਜਾ, ਮੂੰਹ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਜ਼ਰਦਿਆਂ ਨੂੰ!
 ਗੋਲੀਆਂ ਖਾ ਗੋਲੀਆਂ ਵਿੱਚ ਡਿੱਗਦੇ, ਮਸਾਂ ਬਚਾਉਂਦੇ ਮਰਦਿਆਂ ਨੂੰ!

‘ਡੈਜ਼ੀ ਫਾਮ’ ਗੋਲੀਆਂ ਖਾਂਦੇ ਬਿਲਕੁਲ ਡੈਮ-ਫੂਲ ਹੋ ਜਾਂਦੇ।
 ‘ਫੈਂਸੀਫੂਲ’ ਜੋ ਪੀਣ ਦੁਆਈ, ਸਮਝੋ ਮੌਤ ਆਈ ਕਿ ਆਈ।
 ਲਾਉਣ ਜੋ ‘ਨੌਰਫੀਨ’ ਦੇ ਟੀਕੇ, ਉਨ ਕੋ ਕੁਝ ਚਿਰ ਮੌਤ ਉਡੀਕੇ ਜਿਹੜੀ ਨਾੜ 'ਚ ਲੱਗੇ ‘ਇੰਜੈਕਸ਼ਨ’, ਹੋ ਜਦੋ ਬੰਦ ਓਸਦਾ ‘ਐਕਸ਼ਨ’ ਨਾੜਾਂ ਸੁੱਕਣ ਸਰੀਰ ਦੀਆਂ।
 ਮਾਂ-ਪਿਓ ਰੋਣ ਜ਼ਨਾਨੀ ਪਿੱਟਦੀ ਘੜੀਆਂ ਔਣ ਅਖੀਰ ਦੀਆਂ!

ਬਹੁਤ ਹੀ ਦਰਦ ਭਰੀ ਅਵਾਜ਼ ਵਿੱਚ ਕਵੀਸ਼ਰਾਂ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਸ਼ਿਆਂ ਦੀ ਲਾਗਣਤ ਤੋਂ ਛੁਟਕਾਰਾ ਪਾਉਣ ਲਈ ਇਉਂ ਅਰਜ਼ ਗੁਜ਼ਾਰੀ ਹੈ-

ਸਾਡੀ ਸੁਣ ਲਓ ਵੀਰ ਭਰਾਵੋ, ਐਸੇ ਨਸ਼ਿਆਂ ਤੋਂ ਸਹੁੰ ਪਾਵੋ।
 ਮੰਗਣ ਹੋਰ ਖਾਣ ਨੂੰ ਜਿਹੜੇ, ਦਿਓ ਨਾ ਮੂੰਹ 'ਤੇ ਜੜੇ ਚਪੇੜੇ ਜਿਉਂ ਸੱਟ ਵੱਜਦੀ ਕਾਨੀ ਦੀ।
 ਆ ਗਏ ਦਿਨ ਕਲਿਯੁਗ ਦੇ ਮਾੜੇ...!
 ਰਿਸ਼ਵਤਾਂ ਅਤੇ ਦੋ ਨੰਬਰ ਦੇ ਧੰਦਿਆਂ ਕਾਰਨ ਧਨਾਢ ਬਣ ਚੁੱਕੇ ਸਿਆਸੀ ਆਗੂਆਂ, ਵਪਾਰੀਆਂ ਅਤੇ ਅਫ਼ਸਰਾਂ ਦੇ ਇਖ਼ਲਾਕਹੀਣ ਕਾਰਨਾਮੇ, ਰਾਜਸੀ ਚੌਧਰੀਆਂ ਤੇ ਅਫ਼ਸਰਸ਼ਾਹੀ

ਦੀ ਮਿਲੀਭੁਗਤ ਨਾਲ ਹੁੰਦੀ ਪਰਜਾ ਦੀ ਲੁੱਟ-ਖਸ਼ੁੱਟ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਤਰਾਂ ਰਾਹੀਂ ਬਿਆਨੀ ਗਈ ਹੈ-
 ਜਿਤਨੇ ‘ਬਿੱਗ ਸਿਟੀ’ ਵਿੱਚ ਹੋਟਲ, ਨੰਗੇ ਨਾਚ ਨਚਾਉਂਦੇ ਟੋਟਲ।
 ਜਿੰਨੇ ਧਨਾਢ ਅਮੀਰ ਵਪਾਰੀ ਸਭ ਦੀ ਮੱਤ ਕਾਮ ਨੇ ਮਾਰੀ।
 ਡਿਊਟੀ ਭੁੱਲ ਗਏ ਸਭ ਅਧਿਕਾਰੀ, ਸਭ ਦੀ ਮੱਤ ਪੈਸੇ ਨੇ ਮਾਰੀ।
 ਸਭ ਦੀ ਇੱਕੋ ਟੋਪੀ ਸੇਲੀ, ਐਮ. ਪੀ., ਐਮ. ਐਲ. ਏ. ਦੇ ਬੋਲੀ ਰਹਿੰਦੇ ਉਹਦੇ ਪੱਖ ਦੇ ਐ।
 ਪੈਸੇ ਲਏ ਬਗੈਰਾਂ ਨਾ ਚਪੜਾਸੀ ਰੱਖਦੇ ਐ!
 ਆਈ. ਏ. ਐੱਸ. ਰੈਂਕ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਲਾਉਂਦੇ ਪੈਸਿਆਂ ਵਾਲੇ ਸੌਦੇ।
 ਹੋਵੇ ਕਿੰਨਾ ਵਕੀਲ ‘ਕਲੈਵਰ’ ਮਾਇਆ ਬਾਝ ਬੁਢ ਕੰਮ ‘ਨੈਵਰ’ ਨਾ ਕੋਈ ਪੁੱਛ ਕੁਰਬਾਨੀ ਦੀ।
 ਆ ਗਏ ਦਿਨ ਕਲਿਯੁਗ ਦੇ ਮਾੜੇ...!

‘ਜਥਾ ਰਾਜਾ ਤਥਾ ਪਰਜਾ’ ਦੇ ਅਖਾਣ ਮੁਤਾਬਕ ਉਤਲਿਆਂ ਦੀ ਦੇਖਾ-ਦੇਖੀ ਵਿਗੜੇ ਤਿਗੜੇ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਜੋ ਕੜੀ ਘੁਲ ਰਹੀ ਹੈ, ਉਸ ਦਾ ਰੰਗ ਦੇਖੋ-

ਰਲੇ ਨਾ ਨਰ-ਪਤੀ ਦੀ ਮਰਜ਼ੀ, ਜੰਮ ਕੇ ਗਏ ਅੱਲਾਦਾਂ ਧਰ ਜੀ।
 ਮਾਂ-ਪੁੱਤ ਵਿੱਚ ਕਚਹਿਰੀ ਝਗੜਨ, ਪਿਓ ਨੂੰ ਪੁੱਤ ਦਾੜ੍ਹੀਓ ਪਗੜਨ, ਵਿਗੜਿਆ ਚੌਰਾ ਕਹਿੰਦੇ ਐ।
 ਅੱਗਿਓ ਬਾਪ ਕਰੇ ਕੋਈ ਚਾਰਾ, ਤਾਂ ਹੇਠਾਂ ਸੁੱਟ ਲੈਂਦੇ ਐ!
 ਚੋਰੀਓ ਵੱਢਣ ਮੱਕੀ ਦੇ ਟਾਂਡੇ, ਚੁੱਕ ਲਏ ਭੋਣ, ਭੋਣ ਦੇ ਭਾਂਡੇ ਇਹ ਗੱਲ ਬੜੀ ਹੋਰਾਨੀ ਦੀ....!

ਆਖਰ ਵਿੱਚ ਰੱਬ ਉੱਤੇ ਵੀ ਗਿਲਾ ਕਰਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ, ਕਲੂ-ਕਾਲ ਦੇ ਸਾੜੇ ਹੋਏ ਸਮੁੱਚੇ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ, ਡਿੱਗ ਰਹੀਆਂ ਕਦਰਾਂ-ਕੀਮਤਾਂ ਬਾਰੇ ਰੁਦਨ ਕਰਦਿਆਂ ਕਵੀਸ਼ਰ ਛੰਦ ਸੁਣਾਉਂਦਾ ਹੈ-

ਬੇੜੀ ਕਲੀ-ਕਾਲ ਨੇ ਡੋਬੀ, ‘ਬਾਬੂ’ ਦੁਨੀਆਂ ਹੋ ਗਈ ਲੋਭੀ।
 ਜਿਸ ਤੋਂ ਬਿਨਾ ਨਾ ਬਚਦੇ ਬਿੰਦ-ਨ, ਚੇਲੇ, ਗੁਰੂ ਪੀਰ ਨੂੰ ਨਿੰਦਣ, ਮਿੱਤਰ ਦਗਾ ਕਮਾਉਂਦੇ ਐ।
 ਪਿਆਰ ਮੁਹੱਬਤਾਂ ਪਾ ਕੇ, ਮਗਰੋਂ ਐਂ ਬੁੱਕ ਲਾਉਂਦੇ ਐ।
 ਹੋ ਗਿਆ ਰੱਬ ਵੀ ਜਿਹੋ ਜਿਹੀਆਂ ਨਜਤਾਂ, ਜਾਂਦਾ ਯਾਰ, ਯਾਰ 'ਤੇ ਭਿੱਜ ਤਾਂ।
 ਬਣਦੇ ਨਰਕਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀ, ਤੱਕ ਕੇ ਮਿੱਤਰ ਯਾਰ ਦੀ ਨਾਰੀ ਧੀ ਤੇ ਭੈਣ ਬਿਗਾਨੀ ਜੀ...।
 ਆ ਗਏ ਦਿਨ ਕਲਿਯੁਗ ਦੇ ਮਾੜੇ ਵੱਧ ਗਈ ਕਾਰ ਸ਼ੈਤਾਨੀ ਦੀ!

ਆਪਣੇ ਪਿਆਰੇ ਮਾਦਰੇ-ਵਤਨ ਦੀ ਸਰਜ਼ਮੀਂ 'ਤੇ ਹੋ ਰਹੇ ਉਪਦਰ, ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੀਆਂ ਸੋਨ-ਸੁਨਹਿਰੀ ਰਵਾਇਤਾਂ, ਗੁਰੂ-ਵਰੋਸਾਈਆਂ ਪਰੰਪਰਾਵਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ਾਨਾਂ ਨੂੰ ਪਲੀਤ ਕਰਨ ਲੱਗੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟ-ਅਦ੍ਰਿਸ਼ਟ ਤਾਕਤਾਂ ਵੱਲੋਂ ਮਾਏ ਕਹਿਰ ਦੀ ਉਕਤ ਕਵੀਸ਼ਰੀ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੇ ਕਵੀਸ਼ਰ, ਭਾਈ ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਪਿੰਡ-ਪਿੰਡ ਬੁਲਾ ਕੇ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਅਸਲ ਕਵੀਸ਼ਰ ‘ਯੂ-ਟਿਊਬ’ 'ਤੇ ਵੀ ਪਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ।
